

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Sanctuarium Crucis Et Patientiae Crucifixorum Et Cruciferorum

Bivero, Pedro de

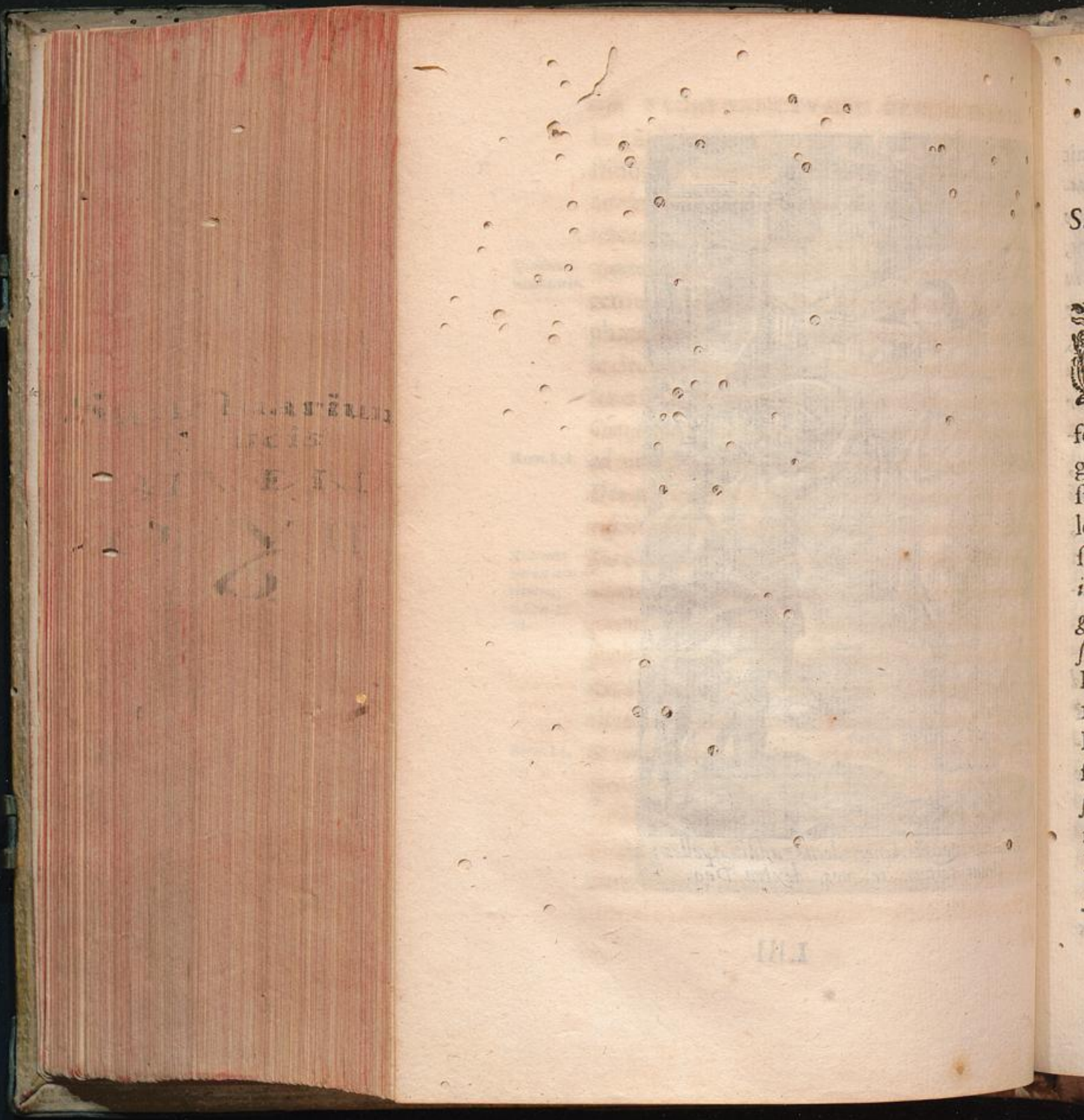
Antverpiæ, M.DC.XXXIV.

Emblematica Imago LXX. S. Gvdiliæ Crucifixæ Explicata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47616](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47616)

70. Tyndaridi Zeuxis, Veneri decus addit Apelles ;
Ornat tortoris te quoq, dextra Deo.

...
...
...
...

[Faint, ghosted text watermark visible through the parchment]

S
f
g
f
l
f
i
g
f
l
r
f
f
r
f

EMBLEMATICA IMAGO LXX.
S. GVDILIAE CRUCIFIXAE
EXPLICATA.

SANCTA GVDILIA cum plurimos verbo
& exemplo fide Christiana imbuisset, ius-
su Saporis Regis variis tentata suppliciis,
cruci affixa, capite decaluata, sagittis con-
fossa, ac denique flammis cremata, in caelum mi-
grauit. Non tam humanae vitae, quam mortis fune-
stae GVDILIA praefert imaginem, quam adhuc in
lecto Gregorius impressam in se recognoscebat, cum
scriberet ad Rustitianam Patritiam, & diceret: *Me
ita amaritudo animi, & assidua exacerbatio, atque poda-
grae molestia afficit, ut corpus meum tamquam in sepulchro
siccatum sit, unde fit, ut iam raro de lecto surgere valeam.*
Praecessit gloriosus Rex in monte Caluariae GVDI-
LIAM, & statum morientium non lumine Solis aut
Lunae, sed tenebris potius obscuris descripsit, ac
simul representauit in primis Matri: *Tenebrae factae*
sunt super uniuersam terram, ut quantum caliginis
mors socum haberet & afferret, indicaret. Indicarat
Rex Dauid, qui Psalmum undecimum *Pro occultis
filij,* siue, ut alij transferunt, *pro morte filij* inscripsit

*Sympathia
Christi,
Mariae &
Gudilia.*

*Luc. 23,
44.*

ac designavit. Occulta mors Dei Filij est, & Ephraem, de vita & morte vniuscuiusque agens, *magnum & occultum est mortis arcanum, & nullus enim illud potest. Veniet enim repente vna hora, & cuncta cessabunt, parua febris, & cuncta vanitates nihilum recident; vna nox profunda, & tenebrosa & arummosa. Multis sanè tunc opus erit ductoribus, & non multis adiutoribus, multis orationibus, multisque sancti hora separationis anima à corpore. Magnus tunc erit tremor, magnum mysterium. Magnum mortificanum, quod cum ingressus fuisset quidam frater, & rogaretur quid vidisset, narrauit plorans: *Audire vocem illic lugubrem sine cessatione dicentem, Veniet hora vna mihi. sic & nos dicere debemus. Magnum arcanum GVDILIAE, magnum mortis ac sepulturae mysterium, de quo paulò post addit Ephraem: Adspicite atque mysterij & secreti huius ne obliuiscamini. Fixis oculis intuemini, & de ista maxime hora estote solliciti. Quid enim est homo? nihil. Quid homo? vermis. Quid hominis cinis ac puluis. Quid homo? somnium. Quid homo? vana bra. Ecce iam transiit, ecce ascendit, ecce praeteriit, cessauit, ecce requieuit, & defunctus est.**

Crux accensa & inflampnata GVDILIA,

• Crux splendida mortis iustorum.

Res obscura, res tenebrosa mors, cuius obscuritas & caligo dissoluitur & euanescit ad aspectum rutilantis Crucis CHRISTI. Clamat cum Ecclesia GVDILIA: *Fulget Crucis mysterium.* exclamet: O crux splendidior cunctis astris! Sol ipse cum oritur & occumbit, cum gyrat per meridiem, & flectitur ad Aquilonem, cursum suum perficit & consummat in crucis formam, vt adstruit Bonauentura cap. i. Eccles. Crucis æmulus Sol est; & ab ea limum splendore atque fulgore longè superatur. Cruciferis lecto affixis Crux CHRISTI in morte resplendet, cuius ductu viam cælestem norunt, & iter suum prosperè faciunt & conficiunt. Fecit & confecit, sicut tradit Seraphica Histor. S. Ludouicus Episcopus Tolosanus filius Caroli II. Regis Siciliae, qui accepto sacro Viatico, iam moriturus totus illustratus, totus illuminatus ait: *Ego morior, & gaudeo quasi terram videns, venturusque in portum ex longa navigatione huius vasti & vndosi maris, quod mihi diu in votis fuit: Optatum mihi exposituro hoc graue onus, quod humeri mei ferre recusant. Occupationes illæ me nimium distinent & decipiunt, vt mecum esse nequeam, nec pro*

LIII 3 meo

mea arbitrio Deo & mihi vacare. Vexa verius est, Episcopalem dignitatem non tam grandis esse nomen honoris oneris. In portu, cum appulero, onus exponam. Reciensque deinde ad crucem & crucifixum, quem oculis habebat, subiungit: *Adoramus te, CHRISTE & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemisti mundum.* Quæ verba sæpius iterata fuerunt extrema morientis. S. Eleazarus Comes, eodem auctore, constitutus in extremis, cum in eius animæ commutatione Sacerdos diceret, *Per sanctam Crucem & precem tuam libera eum Domine,* eundem versiculum petiuit, & addidit: *Hæc est spes mea, in ea volo mori.* mortuus est. Legimus in Historia S. Iuonis Presbyteri, quomodo tota nocte, antequam moreretur, apertis oculis, & in Crucis imaginem defixis, intus iacuerit, & obierit, vt & splendida CHRUCI Cruce illustratus & irradiatus dicere cum D. Laurentio potuerit: *Mea nox obscurum non habet, sed in luce clarescunt.* Legimus quoque in Vita S. Iudaci Confessoris, contemplantem ac venerantem sanctam Crucem excessisse, dum recitaret: *Dominum lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera. Quæ filii tui digna portare Regem calorum & Dominum.* Ioannem Aragonum Rex, vt lib. 8. Lucius Marinæus recitandum mysteriis Ecclesiasticis intentus esset, derepente

Extrema
verba morientis.

Extrema
verba morientis.

Extrema
verba morientis.

tè capitur ira morbo, vt mortuus censeretur. Aperuit
 deinde oculos, & omnes qui aderant adspiciens, ex-
 clamauit: O vanas hominum cogitationes! ô miseris ho-
 mines, qui ad Principatus adspirant, diuitias, opes & ^{Extrema}
 honores affectant! O felicem pauperum conditionem, qui ^{verba mo-}
 panem comedunt cum sudore, qui viuunt labore manuum ^{rientis.}
 suarum! Nam mihi misero quid regnum, quid honores,
 quid obsequia plurimorum contulerunt? Quid? labores
 scilicet magnos, & multa corporis & animæ pericula su-
 biui. O me miserum & infelicem! qui tam serò mundum
 fallacem cognosco: qui vitam vixissim multò meliorem, si
 non Rex, sed agricultor fuissim. Conuersus autem ad ima-
 ginem Crucifixi, defixis in cælum oculis, O Rex gloriose,
 inquit, ô pientissime Redemptor: parce mihi indignissimo
 filio tuo, miserere mei clementissime IESU, & à peccatis
 meis auerte faciem tuam: non meis meritis, Domine, que
 nulla sunt, sed illa tua ineffabili pietate & infinita miseri-
 cordia motus, qua homines à morte per Crucem tuam libe-
 rasti. Post hæc cælesti libertate donatus, è viuis ex-
 cessit Rex ad Regem illum gloriosum, qui in loco
 aperto, in montis Caluarix arbore spectandum se
 mortalibus præbuit, vt, tanto proposito exempla-
 ri, viuere dedicerent, discerent mori. Cùm S. Wol-
 phangus Præsul similis esset mortuis, & accedentes ^{Extrema}
 ad lectum à ministris prohiberentur, ait: ^{verba mo-}
^{rientis.}

ostia,

ostis, nec quæquam ingredi volentem excludit. Nos
 mortales homines non nisi malefactis erubescere debemus.
 Mortis autem debitum necessario soluendum nobis est. Quod
 que cum etiam CHRISTVS ipse, qui nihil morti debuit,
 panè nudus in Cruce mori non erubuerit pro humani
 generis salute, adspiciat quisque in morte nostra quid re-
 mere quid cauere debeat in sua. Deus verò pius & bonus
 misereri dignetur & mei miseri peccatoris nunc morti
 obeuntis. Omnium id cum timore & humilitate
 spectantium.

Hic finis artis benè viuendi & moriendi, qui
 coluit & colendam docuit in monte Caluariae
 CHRISTVS, cuius extrema verba excepit alu-
 na eius Patientia. Ubi Deus, ibidem & alu-
 na Patientia, asserit Tertullianus: & quidem supremæ
 CHRISTI morientis oracula excipiet in Appendice
 sacri Sanctuarij.

AMBROSIVS lib. de Bono mortis, cap. 8.

Resonet te postrema verba morituri, & bene
 dictionem tui egrediens corpore anima sequi
 uehat.